



פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון י"ט - פרשת אמור תשפ"ד

יום חמישי

הירות רבה בשמירת התורה

אדם שמקיים תורה ומצוות ועובד את ה' כראוי זוכה למעלות רבות ולהשראת השכינה, וגם זוכה לקנות לעצמו קנין גמור ב'נפש רוח ונשמה' שבאות מהמקור העליון.

מרמו על כך רבנו אביר יעקב בספרו פיתוחי חותם, 'והנהגה הגדול מאחורי', הכוונה לאיש שעלה בתורה ובחסידיות יותר מרוב האנשים. עד שזכה למדרגה הנפלאה ש'אשר יוצא על ראשו שמן המשחה' שזכה להשראת השכינה, 'שכינה' עם האותיות יוצא בגימטריה 'שמן' (390).

זוכה לזה בזכות 'ומלא את ידו' בתורה ובמעשים טובים.

זכה גם 'ללבוש את הבגדים' אלו נפש רוח ונשמה שהם מלבוש טהור ורוחני לאדם. צריך מאד להזהר: 'את ראשו לא יפרע' שלא יאבד את השכינה שנמצאת מעל ראשו ויארש פרוע ראש. ואת 'ובגדיו' אלו נפש רוח ונשמה שזכה בהם 'לא יפרום' שיהיה שלא יסורו ממנו. ולכן 'ועל כל נפש מת לא יבא' יתרחק מאד מהסטרא אחרא שנקראת מת.

וכן 'לאביו ולאמו' אביו זה הקב"ה 'אביו שבשמים', ואמו זו כנסת ישראל, 'לא יטמא' לא יתרחק מהם על ידי העבירות.

'ומן המקדש לא יצא' לא יצא מן הקדושה, 'ולא יחלל את מקדש אלהיו' היא הקדושה העליונה, 'כי נור שמן משחת אלהיו עליו' זו היא השכינה שנקראת 'שמן' שנמצאת על נשמתו שנקראת 'נור', ובגלל כל זה צריך מאד לשמור את עצמו בקדושה.

יום שישי

עריכת שלחן שבת

בעריכת שלחן השבת נרמזים סודות גבוהים ועליונים, וראוי לכל אחד להתעסק ולסדר את שלחן השבת, שזה לא רק סדר סתם של שלחן רגיל, אלא פועל בזה בדברים גבוהים בעליונים.

רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מביא את דברי האר"י הקדוש שיש לסדר על שלחן השבת שנים עשרה חלות, בצד ימין שלוש חלות בצורת סגול, ומעליהם עוד שלוש חלות גם כן בצורת סגול, וכן בצד שמאל של השלחן אותו דבר, שלוש חלות בצורת סגול, ומעליהם גם כן שלוש חלות בצורת סגול.

ועל זה רומז הפסוק 'ולקחת סולת ואפית אתה שתיים עשרה חלות' אלו שתיים עשר חלות שצריך לסדר על שלחן השבת. 'ושמת אותם שתיים מערכות שש המערכות' זהו הסדר שהחלות צריכות להיות מסודרות, בכל צד שש חלות, וכולן יהיו 'על השלחן הטהור לפני ה'.

וממשיך הפסוק לרמוז על עוד מנהג נפלא שישאר נהוג לכבוד בו את השבת, והוא עניין ההדסים, כמו שכתוב בגמרא שכאשר יצאו רשב"י ובנו רבי אלעזר מן המערה, ראו זקן ובידו שני בדי הדס, וכששאלו אותו בשביל מה הם, אמר להם לכבוד השבת, אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, ועל זה קרא רשב"י ואמר 'ראו כמה ישראל מחבבין את המצוות'.

ועל זה מרמז הפסוק 'ונתת על המערכת לבנה זכה' 'לבנה זכה' גימטריה 'הדסים' (119) שגם את זה יניח על השלחן יחד עם החלות, וכך 'היתה ללחם לאזכרה אשה לה' צירוף של החלות שהם 'טעם' יחד עם ההדסים שהם 'ריח טוב' יהיו כמו הקרבן, שיש בו גם כן שתי בחינות, 'טעם' - 'לאזכרה אשה לה' ו'ריח' - 'ריח ניחוח', וכך יהיה שלחן השבת 'לאזכרה אשה לה'.

ולא רק בליל שבת יעשה כן אלא 'ביום השבת ביום השבת יערכונו' בכל שלושת סעודות שבת יעשה כן.

ידע שלא רק שלחן בעולם הזה הוא עורך, אלא 'יערכונו לפני ה', כמו שהוא מסדר שלחן בעולם הזה, כך מסדר על ידי שלחן בעולם העליון, וזה יסאר לו 'לתמיד' שכן יראה שולחנו בעולם העליון לפי איך שסידר כאן בעולם הזה בקדושה ובטהרה 'מאת בני ישראל בריח עולם'.

'המוציא אתכם מארץ מצרים' ועל מנת כן הוצאתי אתכם, אומר הקב"ה - שתהיו לי לעבדים ותקדשו את שמי.

יום שלישי

דרכי בעל התשובה

בחג הסוכות יש מצוה לקחת את ארבעת המינים 'אתרוג ולב הדס וערבה', רבנו 'אביר יעקב' בספרו פיתוחי חותם מסביר, שארבעת המינים הם רמזים לעיקרי המצוות שצריך להיזהר בהם כל אחד, ובפרט בעל התשובה צריך להזהר בהם בשביל לא ליפול שוב לעבירות, ולכן לאחר יום הכיפורים שכולם חוזרים בתשובה, התורה מלמדת אותנו כיצד להשמר שלא ליפול שוב במלכות היצר.

'פרי עץ הדור' הוא אתרוג, מרמז לבריית מילה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קפ"ג). וזה גם רמזו במילה 'אתרוג' שביחד עם שני הכוללים גימטריה 'ברית' (612).

וזה נכתב בראשון, כי עיקר הזהירות צריכה להיות בשמירה על 'אות ברית קודש'.

'כפות תמרים' זה הלולב - 'לו לב', לרמז שיהיה לו לב חדש ולא ירצה כלל בדברים אסורים, אלא רק בתורה ומצוות. ונקרא בתורה 'כפות תמרים', התמרים גדלים אחד על השני, וכך מחשבות הלב הרבות מגיעות אחד אחרי השני, והבעל התשובה צריך 'לכפות' את 'התמרים' - לכפות את מחשבות הלב, שאם יהיה טרוד כל הזמן במחשבות, לא יוכל לעבוד את הקב"ה.

'ענף עץ אבות' אלו ההדסים, שהעלים שלהם דומים לעינים, לרמז על ההקפדה שצריך בעל התשובה לשמור את עיניו, וזה על ידי העפעפים שנסגרות על העינים כמו על ההדס שמכסים את הענף, ועוד רמז יש: 'ענף' גימטריה 'עיניים' (200) 'ענף' גימטריה 'ענין' (160) 'ועבתי' מרמז על 'בת' 'עין'.

'וערבי נחל' אלו הערבות שמרמוזות על שמירת הלשון, שעלי הערבה דומים לשפתיים, ו'נחל' אלו שלא שומרים על לשונם, מדברים כמו 'נחל' שוטף שלא מפסיק לרגע. 'ערבי נחל' בגימטריה 'זה הנחש' (370), שמי שמספר לשון הרע נדמה לנחש, שנושך אפילו שלא מרגיש טעם באכילתו, וכן המספר לשון הרע מדבר רע, אפילו שאין לו מה שות תועלת.

וכך מרמזים ארבעת המינים לעיקרי דרכי הבעל התשובה.

יום רביעי

שלושת בתי המקדש

פעמיים חוו עם ישראל את הטלטלה ההיסטורית הנוצרת של חורבן בית המקדש, חרבן בית ראשון וחורבן בית שני. בני ישראל חטאו לפני הקב"ה, וברחמינו לא כילה את בני ישראל, אלא שפך את חמתו על עצים ואבנים והחריב את בית המקדש, וכולנו מצפים לבנין בית המקדש השלישי שלא יחריב לעולם.

רמז נפלא מוצא רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', בפסוק כותב על 'על הפסוק 'שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת. למען ידעו דרתיכם כי סכנות הושבתו את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים'.

שתי פעמים כתובה המילה סכות בלי האות ו' בסכת', ורק פעם אחת היא כתובה עם ו' בסכות'.

הגמרא במסכת סוכה (ט) דורשת מזה שצריך שלושה דפנות לסוכה, פעמיים נכתב חסר 'בסכת' לשון יחיד, ועוד פעם בלשון רבים שנחשבת שתי סכות, הרי לנו ארבע סכות, מורידים פעם אחת לעצם הציווי, ושאר שלוש סכות ללמד על שלושה דפנות מדקדק רבנו על סדר הפסוקים, למה בפעמיים הראשונות נכתב חסר, ובפעם השלישית נכתב מלא, ולא בצורה אחרת.

אלא הפסוק בא לרמז על 'בתי המקדש' שנקראו 'סוכה', כמו שכותב רש"י על הפסוק 'כי יצטוו בסוכה' שהכוונה לבית המקדש. ושתי הפעמים הראשונות רומזות על שני בתי המקדש הראשונים שחרבו, ולכן נכתבו בכתוב חסר, והשלישי נכתב מלא שרומז על בית המקדש השלישי שיעמוד לעולם בחסד ה'.

וזה לא סתם שדווקא האות ו' חסרה בראשונים. בזהר הקדוש (ח"א כז) מובא שהוא ו' היא 'עץ החיים'. בבתי המקדש שחרבו חסרה האות ו' - 'עץ החיים', אבל בבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו יהיה את האות ו' - 'עץ החיים', והוא יעמוד לעולם.

יום ראשון

התנאים לקבלת התפילה

התפילה שאנחנו מתפללים מידי יום, היא מהדברים העומדים ברומז של עולם.

החשיבות של התפילה היא כמו קרבן.

כמו שדרשו חז"ל במדרש (במדב"ר קורח יב) על הפסוק (הושע יד ג) 'כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו', שאמרו ישראל לקב"ה: 'בזמן שבת המקדש קיים, היינו מקריבים קרבן ומתכפר, ועכשיו אין בדינו, אלא תפילה'.

זאת אומרת שהתפילה היום כשאין בית המקדש, היא בדיוק כמו הקרבנות בזמן שבת המקדש היה קיים.

מוסיף על זה רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שאם כן שהתפילה היא כמו הקרבנות, אז גם התנאים לקבלת התפילה הם כמו התנאים שנקבלת הקרבנות לרצון לפני הקב"ה. ומה הם התנאים?

התנאים הראשונים לקבלת הקרבן לרצון, הם שהקרבן הקרבן התייה מתוך הרצון של האדם ולא בכפייה. וכן שהקרבן יקרב בזמנו ולא לאחר זמנו. וכמו כן אלו גם התנאים לקבלת התפילה.

וכמו שרומז בפרשה שלנו: 'וכי תבואו זבח תודה לה' כשתרצו להתפלל לה' שהרי התפילה במקום הקרבן. 'לרצונכם תובחו' תתפללו מתוך רצון, שכל הלב ישתוקק לתפילה ולא בהרגשה של אונס, ש'העושה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים' (ברכות פ"ד מ"ד).

וכן מרומז גם התנאי השני: שלא יבטל את התפילה, ויאמר לעצמו את התפילה הזו אני לא יתפלל, אבל יש אחר כך תפילות אחרות, אומרת התורה לא. 'ביום ההוא יאלל את תותיו ממנו עד בקר' צריך כל יום להתפלל את התפילות שלו.

ועוד נרמז כאן סגולה נפלאה לקבלת התפילה: שיתפלל מעוטף בציצית ומעוטף בתפילין, כמו שכתוב בזהר הקדוש שיתפלל ללא ציצית ותפילין נחשבת בבחינת 'נותר', וזה מרומז במילים 'ושמרתם מצותי' 'מצותי' ראשי תיבות: 'מעוטפים ציצית ותפילין יחדו'.

ואם אדם יתפלל כך, יזכה ל'יעושים אותם', יחשב שהתפלל בשלימות, ויעלו תפילותיו כקרבן לריח ניחוח.

יום שני

חשיבות תפילה בציבור

התפילה היא מהדברים העומדים ברומז של עולם, והמתפלל כראוי ומכוון בתפילתו, יכול לפעול דברים נשגבים בכל העולמות.

אבל כדי שהתפילה תתקבל, לא יספיק לכוון בתפילה, אלא צריך גם שהתפילה תהיה במניין עם הציבור, וכמו שאמרו חז"ל בגמרא (ברכות ח.) 'כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו, ואינו נכנס שם להתפלל נקרא שכן רע'.

כותב על זה רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שתפילת היחיד היא בבחינת 'תפילת הערער', ולכן היא צריכה להיות מושלמת לגמרי בשביל שתתקבל בשמים. אבל מי שמתפלל בציבור, אפילו אם לא התפלל בשלימות הכוונה, התפילה מצטרפת לרבים המתפללים, וכך התפילה עולה לרצון, וכמו שפסק הרמב"ם (הלכות תפילה פ"ח) שתפילת הרבים נשמעת תמיד.

וממשיך רבינו ומרמז זאת בפסוקים שפלינו: 'וכי תבואו זבח תודה לה' כשתרצו להתפלל לפני הקב"ה, שהרי התפילה כקרבנות.

'ולא תחללו את שם קדשי' שלא יזלזל בתפילה בציבור בבית הכנסת בגלל סיבות של מה בכך, שעל ידי זה שלא מתפלל בציבור מחלל את שם השם. 'ולא תחללו את' 'את' ראשי תיבות: 'תפילת אחד'. שעל ידי שמתפלל אחד לא בציבור מחלל ח"ו את 'שם קדשי'.

המתפלל יחיד גורם גם למיעוט בכבוד שמים שהרי דבר שבקדושה אומרים רק בעשרה, ולומדים זאת מהפסוק 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ואם כן, זה שמתפלל ביחיד מונע את עצמו מלהגיד דברים שבקדושה כמו קדיש קדושה וברכו, ונקרא 'מחלל שם שמים'.

אבל להפך אם מתפלל בציבור בעושה, גורם ל'ונקדשתי בתוך בני ישראל' לקדושת השם, כי 'אני ה' מקדשכם' שכשיש ציבור השכינה שורה על בני ישראל.

ומה הסיבה שצריך כל כך להתאמץ עבור תפילה בציבור, כי אני ה'

קור טללי בריכה



לשמיעת השיעורים - מערכת מחוברים: 02-803-9999